SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1164

av Jesper Skalberg Karlsson och Magdalena Hermelin (båda M)

Nästa steg för skogsbruket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga höjt tempo i förverkligandet av de återstående reformerna för ett konkurrenskraftigt och hållbart skogsbruk, i enlighet med vad Skogsutredningen föreslagit, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Skogsstyrelsen finns det 307 665 enskilda skogsägare i Sverige, varav cirka 75 procent bor inom tre mil från sin skogsfastighet. För att det aktiva skogsbruket ska kunna finnas, utvecklas och fortsätta bidra med stora nyttor krävs förutsägbar myndighetstillämpning och en möjlighet att planera utifrån verkliga förhållanden. Beslut om plantor, röjning och skogsvård fattas långsiktigt och varje del i arbetet får konsekvenser under årtionden.

2024 års skogsutredning av Göran Örlander beskriver på ett träffande sätt att Sverige står inför ett vägval i skogspolitiken. Antingen fortsätter vi på inslagen väg med en allt större areal av skogsmark som tas ur bruk – med stora förluster av arbetstillfällen på landsbygderna och på sikt lägre kolinbindning. Eller så väljer regering och riksdag att genomföra genomtänkta reformer som skapar förutsättningar för ett växande skogsbruk och därmed både högre tillväxt och en större kolinbindning än vad som finns idag.

De senaste decenniernas passivitet i frågor om skogen har inneburit att rättsutvecklingen fört oss långt från vad grundlagen ger uttryck för i frågor om egendomsskydd. Många frågar sig om intentionerna med 1993 års skogspolitiska reform – med jämställda mål mellan produktion och miljö – över huvud taget gäller. Det är nedslående, eftersom skogsbruk är en långsiktig verksamhet som ofta sträcker sig över generationer. Den osäkerhet som finns nu, kan leda till tråkiga och dåliga konsekvenser under många decennier.

En första kurskorrigering i skogspolitiken har genomförts, med ett första lagpaket i Sveriges riksdag. Men det reformarbetet behöver följas upp och fullföljas, så att hela den omläggning som föreslås i skogsutredningen (SOU 2024:91 och SOU 2025:93) blir verklighet.

Med riksdagens beslut i juni 2026 har viktiga steg tagits för att begränsa markägarens kostnadsansvar för kunskapsinhämtning, ge tillgång till artuppgifter och samla domstolsprövningen. Huvuddelen av lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2027. Andra delar har bearbetats - regeringen har exempelvis valt tre veckor i stället för utredningens tio dagar som inriktning för väntetiden efter avverkningsanmälan, för att ge utrymme för nödvändig tillsyn.

Arbetet fortsätter också genom uppdrag till Skogsstyrelsen om bland annat plantmaterial, ungskogar, skogsskador och skogsbilvägar samt uppföljning av produktionsmålet. Flera uppdrag ska redovisas under 2027, och den nya samrådsordningen kräver kompletterande regler. Beslut och utredningsuppdrag behöver därför följas hela vägen till fungerande regler och konkret nytta för skogsägaren. Arbetet behöver fortsätta för att ta reformerna hela vägen i mål.

Samtidigt har regeringen valt andra vägar i vissa frågor. Rådgivningsmedel har tillförts, men utan att utredningens särskilda femåriga kunskapskampanj har genomförts. Förslaget att slopa uppgiftsskyldigheten om uttag av grenar och toppar har avvisats med hänvisning till liten förenklingsvinst och risker kring EU:s hållbarhetskrav. För övriga förslag behöver fortsatt beredning skiljas från beslut att avstå. En samlad och tidsatt plan bör därför tydliggöra vad som återstår, vilka förslag som behöver bearbetas och varför vissa inte förs vidare. Hela utredningens intention behöver omsättas i den kursomläggning som nu görs.

I det fortsatta arbetet behöver föryngring, ändamålsenliga regler för plantmaterial och minskade skogsskador prioriteras. Skogsägare behöver ges rätten att använda markens produktionsförmåga bättre och undvika att investeringar går förlorade genom skador

eller misslyckad återväxt. Utgångspunkten för vägen framåt behöver vara att frihet under ansvar ska fungera, genom att skogsägare ges tillgång till användbar kunskap. Rådgivningsmedlen är nödvändiga, men preciseringar behövs när det gäller vilka beslut som rådgivningen ska omfatta.

Med en pånyttfödd balans mellan produktion och miljö kan välavvägda reformer leda till bättre investeringsförutsättningar, bättre återväxt, färre skador och en fungerande miljöhänsyn. Den växande och brukade skogen skapar både ekonomiska möjligheter och bidrar till en biologisk mångfald i enlighet med Sveriges EU-åtaganden. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M) *Magdalena Hermelin (M)*